

Investițiile straine directe în Europa, un joc cu doua reprize complet diferite: actuala volatilitate afecteaza strategia, în timp ce atractivitatea pe termen lung induce încredere

Investițiile straine directe în Europa pentru ISD a aratat semne de revenire dupa pandemia de COVID-19, înregistrând o creștere de 5 % a numărului de proiecte anunțate în 2021 comparativ cu 2020, potrivit celui mai recent studiu anual *EY European Attractiveness Survey*.

În același timp, noul mediu geopolitic și economic, creat în principal de razboiul din Ucraina, înseamna posibile probleme pentru atractivitatea pe termen scurt a Europei în materie de investiții. Cu toate acestea, atractivitatea pe termen lung a acestei regiuni ramâne solida, 64% dintre investitorii respondenți fiind de parere ca atractivitatea Europei se va îmbunătăți în urmatorii trei ani.

Studiul *EY European Attractiveness Survey* se bazeaza pe un studiu calitativ, derulat în perioada februarie – aprilie 2022, în rândul a 501 investitori internaționali din mai multe sectoare, tipuri de activitate și zone, precum și pe o analiza cantitativa a proiectelor ISD anunțate în 44 de țari europene în 2021.

Studiul a constatat ca revenirea de dupa pandemie și „reforme Macron” au facut ca investițiile în Franța sa creasca cu 24% la 1.222 de proiecte în 2021. Investițiile în Regatul Unit s-au menținut constante, majorându-se cu 2% la 993 de proiecte. Londra ramâne cel mai atractiv oraș pentru ISD, 34% dintre respondenții conducatori executivi plasând-o printre principalele trei orașe destinații pentru investiții. În schimb, numarul de proiecte din Germania a scazut cu 10% la 841. Cu toate acestea, a atras proiecte industriale, de mari dimensiuni, mai ales în industria auto și în industria electronicelor. Povestea se schimba în ceea ce privește crearea de noi locuri de munca, un proiect ISD mediu creând 68 de locuri de munca în Regatul Unit, 45 în Germania și numai 38 în Franța.

Bogdan Ion, Country Managing Partner, EY România și Moldova și Chief Operating Officer pentru EY Europa Centrala și de Sud-Est și Regiunea Asiei Centrale: „Europa ramâne competitiva în atragerea de investitii straine directe din interiorul continentului, din SUA și din alte regiuni. Efectele razboiului sunt semnificative în cazul companiilor cu prezenta în Europa, de la cresterea accelerata a costului energiei si marfurilor, la sanctiunile economice, tensiunile sociale si riscurile sporite de atacuri cibernetice. Totuși, este îmbucurător sa vedem ca investitorii pot privi dincolo de aceste provocari și considera Europa o destinație atractiva pentru investiții pe termen lung.”

Alte nuanțe vin sa dea culoare tabloului la nivel european

Producția, logistica și proiectele de cercetare-dezvoltare au crescut cu 22% în 2021, în parte datorita reorganizarii

lanțurilor de aprovizionare, un proces care se pare ca va continua. 53% dintre respondenți au în vedere inițiative de „nearshoring”, adică aducerea operațiunilor mai aproape de clienți (un procent de peste două ori mai mare față de anul trecut). 43% dintre respondenți analizează posibilitatea unor inițiative de „re-shoring”, adică readucerea activităților pe piața internă, comparativ cu 20% în 2021. Revenirea activității industriale este, în parte, unul dintre motivele pentru performanțele ridicate ale multor țări sud-europene.

Europa Occidentala a fost afectata mai mult decât restul continentului din cauza dependenței sale de investițiile în servicii, a caror necesitate s-a diminuat pe fondul extinderii telemuncii și modelelor de munca hibrida. De exemplu, companiile au anunțat cu 25% mai puține birouri de vânzări și marketing în 2021.

Atractivitatea pe termen lung a Europei depinde de cinci priorități

Investitorii își pastrează optimismul în ceea ce privește atractivitatea Europei, în pofida războiului din Ucraina. Dacă lanțurile de aprovizionare sunt perturbate până în punctul în care companiile încep inițiative fie de „re-shoring”, fie de „nearshoring” în Europa, atunci investițiile în producție în Europa ar putea crește. Cel mai probabil rezultat este persistența sancțiunilor și a perturbarilor lanțurilor de aprovizionare, iar, în acest caz, vor exista efecte precum inflația prețurilor marfurilor, tensiuni geopolitice și riscuri crescute de atacuri cibernetice asupra marilor companii și infrastructurii esențiale.

Dincolo de actualul context economic și geopolitic, studiul evidențiază mulți factori structurali care ar putea avea un impact asupra atractivității pe termen lung a continentului pentru ISD. Datele studiului releva cinci priorități principale:

1. **Investiții în digital:** cel mai important factor care determina unde investesc companiile este nivelul de adoptare a tehnologiei de către consumatori, cetățeni și autorități
2. **Sustenabilitatea ca avantaj competitiv:** companiile au plasat abordările politicilor față de schimbările climatice și durabilitate drept al doilea cel mai important factor care determina unde investesc
3. **Nevoia de noi angajați:** abilitățile noi în rândul forței de muncă este una dintre principalele două priorități în evaluarea destinației ISD în rândul respondenților, în special în raport cu tranziția verde și cea digitală ale Europei
4. **Flexibilitate fiscală și pragmatism:** gradul de digitalizare a sistemelor autorităților fiscale este cel mai important factor din domeniul fiscalității care determina unde investesc companiile
5. **Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii din partea decidenților politici:** întreprinderile mici și mijlocii (cu venituri mai mici de 1,5 miliarde de euro) au fost cel mai puternic afectate de pandemie și prezintă o probabilitate mai mică de a își reactiva planurile în materie de ISD (83% dintre companiile mari față de 44% dintre IMM-uri)

Despre studiu

Studiile de atractivitate EY analizează gradul de atractivitate a unei anumite regiuni sau țări ca destinație de investiții. Studiile sunt destinate să ajute companiile în luarea deciziilor de investiții, precum și guvernele, în ceea ce privește îndepărtarea barierelor din calea dezvoltării. O metodologie în două etape analizează atât realitatea, cât și percepția privind investițiile straine directe în țara sau regiunea respectivă.

Evaluarea realității investițiilor straine directe în Europa se bazează pe Monitorul Investițiilor Europene (European Investment Monitor – EIM), baza de date proprietate exclusivă a EY, produsă în colaborare cu OCO. Aceasta bază de date urmărește proiectele de ISD care au avut drept rezultat crearea de noi unități și locuri de muncă. Prin excluderea investițiilor de portofoliu și a fuziunilor și achizițiilor (M&A), aceasta prezintă realitatea investițiilor companiilor straine în producție și servicii la nivelul întregului continent. Datele privind ISD sunt disponibile public.

O investiție într-o companie este inclusă de obicei în datele privind ISD dacă investitorul străin achiziționează peste 10% din capitalul social al companiei și își asumă un rol în gestionarea acesteia. Investițiile straine directe cuprind capitalurile proprii, profiturile reinvestite și împrumuturile între societățile afiliate. Pentru a confirma acuratețea datelor colectate, echipele de cercetare vizează contactarea directă a peste 70% dintre companiile care derulează respectivele investiții.

Atractivitatea unei destinații este definită ca o combinație între imagine, gradul de încredere a investitorilor și percepția privind capacitatea țării sau zonei respective de a oferi cele mai competitive beneficii pentru ISD. Cercetarea în teren a fost realizată de EuroMoney în intervalul februarie – aprilie 2022 prin intermediul unor chestionare online, pe baza unui eșantion reprezentativ format din 501 factori de decizie internaționali.